

CD's

BACH schreef meerdere series cantates voor de liturgie. De allerbekendste is BWV 1, die de opsomming van Bachs composities opent. Het is een schitterende zondagscantate, die de componist in Leipzig neerpande voor het feest van de Aankondiging van de Heer (Maria Boodschap) van 25 maart 1725. Deze zondag viel – zoals vaak – tijdens de vasten, een tijd waarin geen muziek in de liturgie was toegestaan. Enkel voor een hoogfeest werd een uitzondering gemaakt. We kunnen ons nauwelijks voorstellen welke indruk destijds moet zijn uitgegaan van de eerste vioolstreken waarmee Bach de wekenlange stilte verbreekt.

Meteen barst de vreugde los. Orkest en zangers kondigen de morgenster aan. Die ochtendster is Jezus, „de Zoon van David uit Jacobs stam, mijn Koning en mijn Bruidegom“. Midden in de vastenperiode, op weg naar Jezus' dood en verrijzenis, schijnt al het licht van de morgenster, die vooruitkijkt naar dat andere grote feest van Kerstmis. De tekst bruist van verwachting en de muziek is vol vreugde. Hoe je het ook draait of keert, dit is een cantate waarin alles perfect is, subliem van aanvang tot eind, en die nooit verveelt, ook niet na talrijke beluisteringen.

Van zo'n groots werk bestaan vele vertolkingen, elk met eigen kleur en timbre. Op dit ogenblik lopen zowaar vier grote projecten om telkens de hele cantatencyclus op te nemen. Suzuki's versie willen we graag bij de betere rekenen, want ze komt heel natuurlijk over. Deze vertolking gaat je naar het hart. Je krijgt niet het gevoel dat je in een concertzaal zit, waar Bach ten gehore wordt gebracht zonder enige band met geloof of Kerk. Je krijgt evenmin het gevoel dat je in een kerk zit en luistert naar zangers die je willen inlijven bij hun koor. Nee, Suzuki is tegelijk afstandelijk en religieus, maar altijd gericht naar een 'persoonlijk beluisteren'. Dat past best bij Bachs devote maar niet flauwe lutherse overtuiging.

Op hetzelfde schijfje prijken ook de passiecantate BWV 127 en BWV 126, waarin een militante Luther oproept om stand te houden bij het woord van de Heer, en in één adem de moordzuchtige paus én de Turken een veeg uit de pan geeft. Sopraan Carolyn Sampson is met voorsprong de beste Britse sopraan, zeker voor vroege muziek. De Nederlandse bas Peter Kooij is een grote carrière aan het uitbouwen, zijn leermeester Max van Egmond waardig. In de cantates ontplooit hij zijn grote talent helemaal. Ieder die de basaria's rustig beluistert, zal het beamen. (JC)

Johann Sebastian Bach, Cantatas. Volume 34, door Carolyn Sampson (sopraan), Robin Blaze (contratenor), Gerd Türk (tenor) en Peter Kooij (bas) samen met het Bach Collegium Japan onder de leiding van Masaaki Suzuki, BIS records (distributie Coda), Hybrid SACD, BIS-SACD 1551, 20,45 euro.

SHARON Bezaly is een van de beste fluitisten van het ogenblik. Deze jonge soliste debuteerde als veertienjarige. Intussen woont ze in Zweden, heeft ze al een twintigtal cd's op haar naam en zijn haar concertreizen niet meer bij te houden. Vorig jaar bijvoorbeeld trad ze nog op met het Nationaal Orkest van België in een Mozartprogramma en onze noorderburen hebben haar onder contract bij het Residentie-orkest. Dit is echt een toptalent zoals je er maar zelden ontmoet. De componisten hebben dat al begrepen en een Kalevi Aho, Sofia Gubaidulina, Christian Lindberg of Zhou Long schreven reeds voor haar.

Mozarts fluitconcerto's bieden een gedroomde gelegenheid om zich als solist uit te leven. Net zoals vandaag in de jazz, last Mozart immers vrije improvisatiebeurten in. Helaas is die vrijheid allang verdwenen en voeren de meeste solisten schools steeds weer hetzelfde op. Voor deze opname bedacht de Finse componist Kalevi Aho nieuwe solostukjes, die Bezaly laten schitteren en die alle mogelijkheden van het moderne fluitspel benutten. Zo krijgt Mozarts verhaal een eigentijdse wending. Amadeo zou er wellicht zeer blij mee geweest zijn, want in zijn tijd bood het instrument veel minder mogelijkheden. Wellicht zou hij vandaag op de eerste rij staan om voor Sharon Bezaly de mooiste concerto's te schrijven. (JC)

Wolfgang Amadeus Mozart, Flute Concerto's, door Sharon Bezaly en het Ostrobothnian Chamber Orchestra onder de leiding van Juha Kangas, superaudio cd, BIS records (distributie Coda), BIS SACD1539, 20,45 euro.

Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

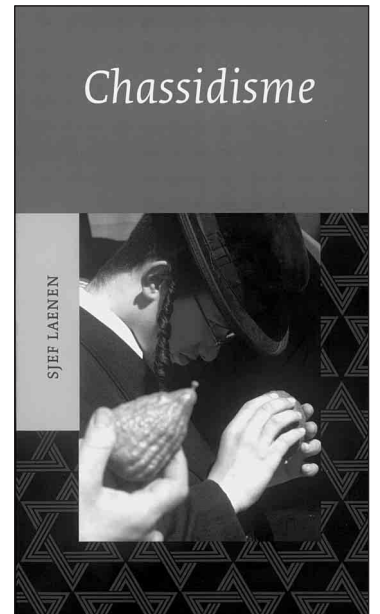
ZWARTE HOEDEN

IN DE serie *Wegwijs* van de Nederlandse uitgeverij Kok, een toelichting van allerlei hedendaagse religieuze stromingen, verscheen een beknopte inleiding op het chassidisme. Dat is een stroming in het orthodoxe jodendom, die vooral aanwezig (en zichtbaar) is in drie steden: New York, Jeruzalem en Antwerpen. De chassidische joden zijn te herkennen aan hun traditionele zwarte kleding en hun breedgerande hoeden. Toch blijken de chassidim uit Oost-Europa afkomstig.

Auteur Sjef Laenen beschrijft het chassidisme op een heldere wijze, zonder dat er voorkennis vereist is. Hij onderzoekt allereerst de bronnen van deze invloedrijke groep binnen het jodendom in de middeleeuwse joodse mystiek, de Kabbala. Vervolgens vernemen we over het ontstaan van het chassidisme en zijn stichter, de Pool Israël ben Eliëzer, beter bekend als de Baäl Sjem Tov (de meester van de goede naam). Meer dan in te gaan op deze intrigerende figuur (en de vele verhalen over hem), pakt Laenen de chassidische leer aan.

Uitgebreid gaat hij in een laatste deel ook in op het hedendaagse chassidisme, en zeker op de leer van chabad en de Lubavitcher rebbe, een actief missionerende groep die ook aanwezig is in Antwerpen. Opmerkelijk, de in 1994 overleden rebbe wordt door zijn volgelingen als de messias vereerd. Laenens focus is evenwel de (moeilijke) verhouding tussen de chassidim en de staat Israël. Voor deze ultra-trouwe joden kan de staat Israël immers enkel opgericht worden door de messias. Helaas, over het dagelijks leven en de geloofspraktijk van de chassidim komen we dan weer weinig te weten. (EDS)

Sjef Laenen, Chassidisme, Kok, Kampen, 2007, 105 blz., 12,50 euro, ISBN 978 90 435 1451 4.

AUGUSTINUS PRIVE

HET WERK van de oude 'Latijnse kerkvader' Augustinus van Hippo blijft een sleutel om het westerse christendom (en onze westerse cultuur) beter te verstaan. Uitgeverij Ambo, bekend om haar uitgaven van schrijvers uit de klassieke oudheid, brengt een herdruk van Augustinus' *Belijdenissen*, een meesterwerk uit de literatuurgeschiedenis maar ook uit de spiritualiteit, omdat schrijver er heel nauwkeurig zijn eigen bekeringsproces onder woorden brengt.

Belijdenissen staat geboekstaafd als een van de eerste autobiografieën. Het verhaal wordt immers verteld door een 'ik'. Blijkt evenwel dat Augustinus in het boek God aanspreekt. Hij belijdt (op 300 bladzijden) zijn nieuwe geloof in God. Goed is te weten dat Augustinus het boek schreef toen hij, vele jaren later, al bisschop van Hippo was. Het geschrift dient dus eigenlijk zijn prediking.

We hebben met een 'klassiek' geschrift te maken en dat leest niet als een roman. Het werk staat bol van verwijzingen naar de Bijbel en de auteur, opgeleid als een heidense redenaar, gebruikt alle kneepjes van de klassieke redenaarskunst.

Over de *Belijdenissen* is al veel geschreven, maar het is goed dat het werk opnieuw beschikbaar is in de hedendaagse Nederlandse vertaling van Gerard Wijdeveld uit 1985. Een uitgebreid notenapparaat en een degelijke inleiding helpt dit toch wel moeilijke werk beter te begrijpen. (EDS)

Aurelius Augustinus, Belijdenissen (vertaald door Gerard Wijdeveld), Ambo/Anthos, Amsterdam, 2007, 372 blz., 24,95 euro, ISBN 978 90 263 2102 3.

GOED BESTUUR

JOHAN Vandaele, journalist van *MO**, schreef een bevattelijk boek over de mondialisering en koos ervoor dieper in te gaan op het economische en politieke luik van dat verschijnsel. Zoals de titel al aangeeft, vertrekt hij vanuit de stelling dat de economische stroming van het neoliberalisme aan zijn laatste stuip trekkingen toe is. Van *MO** verwachten wij natuurlijk niet anders. Kritisch en (klassiek) links.

In een eerste deel analyseert Vandaele de toestand van de wereld en haalt hij de slogan van de neoliberalen, *Hebzucht is goed voor u*, onderuit. Hij doet dat heel genuanceerd, en vergeet ook de portemonnee van de kleine man in het Westen niet. De belangrijkste uitdaging is de komst van spelers China en India op de markt van grondstoffen en financiën. Dat heeft ingrijpende gevolgen op allerlei vlakken, zo blijkt.

In alle landen groeit de ongelijkheid. Dat is onhoudbaar. Vandaele pleit voor een 'Europese' oplossing, sterkere internationale instellingen en regels. Democratisering van het wereldbestuur is noodzakelijk. Goed bestuur, noemt hij het. (EDS)

John Vandaele, De stille dood van het neoliberalisme, Houtekiet, Antwerpen, 2007, 200 blz., 16,50 euro, ISBN 978 90 5240 973 3.

